

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żorach w dniu 25 listopada 2015r. w sprawie sygn. akt II K 406/15 wydał wyrok łączny z wniosku K. G., skazanego następującymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Żorach z 26 września 2008 roku sygn. akt II K 255/08 za przestępstwo z art. 288 §1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 57a §1 kk dokonane 16 marca 2007 roku na karę 1 roku i 3 miesiące pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, zobowiązano skazanego do naprawienia szkody i uiszczenia nawiązki; postanowieniem z 10 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy w Żorach w sprawie o sygn. akt II Ko 1515/10 zarządził wykonanie w/w kary pozbawienia wolności, która skazany odbył od 25 sierpnia 2014 roku do 12 marca 2015 roku z zaliczeniem od 9 kwietnia 2011 roku do 23 grudnia 2011 roku,

II. Sądu Rejonowego w Żorach z 3 marca 2014 roku sygn. akt II K 207/13 za przestępstwo z art. 158 §1 kk dokonane 9 lutego 2013 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, na podstawie art. 71 §1 kk orzeczono grzywnę w wysokości 40 stawek dziennych licząc po 10 złotych stawka; na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres zatrzymania od 9 do 10 lutego 2013 roku; postanowieniem Sądu Rejonowego w Żorach z 26 września 2014 roku sygn. akt I Ko 1888/14 zarządził wykonanie ww. kary pozbawienia wolności i stwierdzono, że orzeczona grzywna nie podlega wykonaniu; karę pozbawienia wolności skazany odbywa od 12 marca 2015 roku, koniec kary przypada na dzień 5 września 2016 roku, na poczet kary zaliczono okres od 9 do 10 lutego 2013 roku,

III. Sądu Rejonowego w Żorach z 12 marca 2014 roku sygn. akt II K 438/13 za:

a) przestępstwo z art. 158 §1 kk dokonane 7 lipca 2013 roku, za które wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, oraz,

b) przestępstwo z art. 190 §1 kk dokonane 7 lipca 2013 roku na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący lat 3; na podstawie art. 71 §1 kk orzeczono grzywnę 30 stawek dziennych licząc po 10 złotych stawka, którą zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności,

IV. Sądu Rejonowego w Żorach z 18 listopada 2014 roku sygn. akt II K 174/14 za przestępstwo z art. 13 §1 kk w zw. z art. 278 §1 kk popełnione 6 marca 2014 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, na podstawie art. 33 §2 kk orzeczono wobec skazanego grzywnę 20 stawek dziennych licząc po 10 złotych stawka, na poczet której zaliczono skazanemu okres zatrzymania od 6 do 7 marca 2014 roku,

V. Sądu Rejonowego w Żorach z 27 kwietnia 2015 roku sygn. akt II K 500/14 za:

a) wykroczenie z art. 119 §1 kw dokonane 26 lipca 2014 roku na karę 10 dni aresztu,

b) przestępstwo z art. 278 §1 kk w zw. z art. 64 §1 kk dokonane 13 sierpnia 2014 roku na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany miał odbywać od 15 września 2016 roku do 13 kwietnia 2017 roku.

Na podstawie art. 85 kk oraz art. 89 §1a kk w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków Sądu Rejonowego w Żorach o sygn. akt II K 207/13 i II K 438/13 opisanych w punktach II i III a i b orzeczono wobec skazanego K. G. karę łączną 1 roku i 11 miesięcy pozbawienia wolności – uznając wyżej wymienione wyroki w zakresie orzeczonych kar pozbawienia wolności za pochłonięte niniejszym wyrokiem łącznym – w pozostałym zaś zakresie za podlegające odrębnemu wykonaniu.

Na podstawie art. 85 kk, art. 86 §1 kk oraz art. 89 §1a kk w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków Sądu Rejonowego w Żorach o sygn. akt II K 174/14 i II K 500/14 opisanych w punktach IV i V b orzeczono wobec skazanego K. G. karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności – uznając wyżej wymienione wyroki w zakresie orzeczonych kar pozbawienia wolności za pochłonięte niniejszym wyrokiem łącznym – w pozostałym zaś zakresie za podlegające odrębnemu wykonaniu.

Na podstawie art. 71 §2 kk stwierdzono, że grzywna orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach o sygn. akt II K 438/13 nie podlega wykonaniu.

Na podstawie art. 572 kpk Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kary jednostkowej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach o sygn. akt II K 255/08 opisanej w punkcie I oraz orzeczonej wyrokiem o sygn. akt II K 500/14 opisanej w punkcie V a.

Na podstawie art. 577 kpk Sąd zaliczył skazanemu K. G. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności z punktu I okres odbywania kary jednostkowej z wyroku Sądu Rejonowego w Żorach o sygn. akt II K 207/13 od 12 marca 2015 roku z zaliczeniem okresu zatrzymania od 9 do 10 lutego 2013 roku.

Nadto Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. – kwotę 147,60 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oraz zwolnił skazanego w całości od obowiązku zapłaty kosztów sądowych za postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację wniósł obrońca skazanego. Zaskarżył on powyższy wyrok w części dotyczącej wymiaru kary określonej w punkcie 1 i 2 wyroku, zarzucając mu na podstawie przepisu art. 438 pkt 4 kpk rażącą niewspółmierność kar pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, albowiem prawidłowa ocena okoliczności dotyczących wymiaru kar łącznych uzasadnia orzeczenie ich z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i wymierzenie skazanemu w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków wskazanych w punkcie 1 wyroku łącznego – kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, ewentualnie kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy,
2. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 2 i wymierzenie skazanemu w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków wskazanych w punkcie 2 wyroku – kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, ewentualnie kary 1 roku pozbawienia wolności,
3. zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów nieopłaconej obrony w postępowaniu apelacyjnym świadczonej z urzędu.

Na rozprawie apelacyjnej dnia 24 marca 2016 roku obrońca skazanego, mając na względzie treść postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach w sprawie o sygn. II K 500/14 z dnia 1 lutego 2016r., wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 2, poprzez uchylenie orzeczenia o karze łącznej i umorzenie postępowania w tym zakresie, w pozostałym zakresie obrońca zarzuty apelacji podtrzymał.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

apelacja obrońcy skazanego nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż podnoszony w niej zarzut okazał się niezasadny, jednakże jej rozpoznanie spowodowało konieczność zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie 2.

Na wstępie należy wskazać, iż wszystkie wyroki skazanego uprawomocniły się przez datą 1 lipca 2015r., a zatem zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w niniejszej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące kary łącznej w wersji obowiązującej przed 1 lipca 2015r. Zgodnie zaś z art. 85 kk w wersji sprzed 1 lipca 2015r. jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego

samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa.

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przedstawił konfigurację wszystkich wyroków zapadłych wobec skazanego K. G.. Żaden z czynów, za popełnienie których został skazany K. G. nie został popełniony przez wydaniem przed wydaniem wyroku Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 26 września 2008 roku w sprawie sygn. akt II K 255/08 i dlatego też brak jest podstaw by wyrok ten został objęty wyrokiem łącznym .

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy zaskarżonym wyrokiem łącznym Sąd utworzył dwa ciągi przestępstw. Dokonał tego w sposób prawidłowy, jednakże zgodnie z wnioskiem zgłoszonym przez obrońcę skazanego, dopuszczono dowód z akt sprawy Sądu Rejonowego w Żorach sygn. akt II K 500/14. W aktach tych znajduje się postanowienie wydane w dniu 1 lutego 2016r., na mocy którego stwierdzono, iż czyn opisany w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 27 kwietnia 2015 roku wyczerpujący dyspozycję art. 278 §1 kk w zw. z art. 64 §1 kk stanowi wykroczenie z art. 119 §1 kw i zamieniono skazanemu K. G. karę 7 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie 2 tego wyroku na karę 30 dni aresztu.

Z oczywistych przyczyn należało zatem zmienić zaskarżony wyrok w punkcie 2 poprzez uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej i umorzenie postępowania w tym zakresie, jako, że połączeniu mogą podlegać tylko kary wymierzone za przestępstwa.

Sąd podziela twierdzenia Sądu Rejonowego odnośnie ciągu przestępstw opisanego w punkcie 1. wyroku łącznego. Istotnie zachodzą warunki do połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności z wyroków Sądu Rejonowego w Żorach zapadłych w sprawach o sygn. akt II K 207/13 i II K 438/13.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 3 marca 2014 roku sygn. akt II K 207/13 skazano K. G. za przestępstwo z art. 158 §1 kk dokonane 9 lutego 2013 roku, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby. Następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w Żorach z 26 września 2014 roku, sygn. akt I Ko 1888/14, zarządzono skazanemu wykonanie tej kary pozbawienia wolności i stwierdzono, że orzeczona grzywna nie podlega wykonaniu. Karę pozbawienia wolności skazany aktualnie odbywa od 12 marca 2015 roku, jej koniec przypada na dzień 5 września 2016 roku, na poczet tej kary zaliczono okres od 9 do 10 lutego 2013 roku.

Kolejnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach z 12 marca 2014 roku sygn. akt II K 438/13 K. G. został skazany za dwa przestępstwa popełnione w dniu 7 lipca 2013 roku, tj. przestępstwo z art. 158 §1 kk (za które wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności) oraz przestępstwo z art. 190 §1 kk (za które wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności). Wyrokiem tym Sąd orzekł karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący lat 3. Na podstawie art. 71 §1 kk orzeczono grzywnę 30 stawek dziennych licząc po 10 złotych stawka, którą zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności,

Orzekając karę łączną obejmującą kary wynikające z wyżej wskazanych wyroków zapadłych w sprawach II K 207/13 i II K 438/13 Sąd mógł orzec karę łączną w granicach od 1 roku i 6 miesięcy do 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Słusznie zastosował jednak Sąd I instancji podczas orzekania zasadę asperacji i orzekł karę pozbawienia wolności w wysokości 1 roku i 11 miesięcy pozbawienia wolności. Należy pamiętać, iż zasada absorpcji, o zastosowanie której obrońca skazanego wnosił w swojej apelacji, ma charakter wyjątkowy i winna być stosowana tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, inaczej prowadzić może do swoistego premiowania sprawców wielu przestępstw i prowadzić do tego, że kary za te przestępstwa nie zostaną w ogóle odbyte, co naruszałoby społeczne poczucie sprawiedliwości.

Sąd orzekając karę łączną 1 roku i 11 miesięcy Sąd miał na uwadze przede wszystkim fakt, iż skazany dopuścił się przestępstw z wyroków wydanych w sprawach o sygn. akt II K 207/13 II K 438/13 w kilkumiesięcznym odstępie czasu, a także fakt, iż były to przestępstwa popełnione na szkodę różnych pokrzywdzonych.

Należy mieć na uwadze, iż oskarżony był kilkakrotnie karany, orzekane były wobec niego kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Skazany nie wykorzystał jednakże danej mu szansy i nie zmienił swojego zachowania, stale wchodząc w konflikt z prawem, co m.in. stanowiło podstawę do zarządzenia wykonania kar orzeczonych sprawach II K 255/08 oraz II K 207/13. Zgodzić trzeba się więc z Sądem Rejonowym, iż w tym stanie faktycznym orzeczenie wobec skazanego K. G. kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania byłoby zupełnie nieuzasadnione. Należy mieć także na uwadze, iż nie ma żadnych podstaw prawnych do twierdzenia, iż wyrok łączny powinien skutkować poprawą sytuacji skazanego.

Dokonując wymiaru kary łącznej Sąd Rejonowy zasadnie wziął pod uwagę warunki i właściwości osobiste skazanego wskazane w opinii zastępcy Dyrektora Zakładu Karnego, jego dotychczasową karalność za przestępstwa umyślne. Zasadnie również Sąd miał na uwadze prognozę kryminologiczną odnośnie skazanego, która mając na uwadze charakter, ilość przestępstw i częstotliwość ich popełniania, bez wątpienia jest niepewna. Skazany jest niepoprawny, nie wykorzystywał danych mu szans w postaci kar orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Jak najbardziej zasadnie sąd meriti wskazał, iż w sprawie Sądu Rejonowego w Żorach, sygn. akt II K 207/13 skazany K. G. stawiał się osobiście w Sądzie i złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze za popełnienie czynu z art. 158 §1 kk, wyrok w tej sprawie zapadł w dniu 03.03.2014r. a już trzy dni później, tj. w dniu 06.03.2014r. K. G. dopuścił się popełnienia kolejnego czynu zabronionego z art. 13 §1 kk w zw. z art. 278 §1 kk, za który został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 18 listopada 2014r. sygn. akt II K 174/14.

Wprawdzie skazany posiada pozytywną opinię z zakładu karnego, okoliczność ta nie może być jednak przeceniana i nadmiernie premiowana przy określaniu wymiaru kary łącznej.

Zgodnie z treścią art. 89 §1 kk (w brzmieniu obowiązującym przez 1 lipca 2015r.) w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania sąd może w wyroku łącznym warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 69. Tymczasem w niniejszej sprawie nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że występują określone treścią przepisu art. 69 §1 kk przesłanki do warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności.

K. G. był kilkakrotnie karany, a kolejne wyroki skazujące oraz kary orzekane z warunkowym zawieszeniem ich wykonania w ogóle nie wpłynęły na zmianę jego postawy i zachowania. Dlatego też należy uznać, iż brak jest pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec skazanego i kara łączna z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z pewnością nie spełni swoich celów, zwłaszcza w zakresie prewencji szczególnej.

Nie sposób zatem podzielić zarzutu skarżącego dotyczącego rażącej niewspółmierności kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, jaka została orzeczona w punkcie 1 zaskarżonego wyroku. Należy wskazać, iż na gruncie art. 438 pkt 4 kpk nie chodzi o każdą ewentualną różnicę oceny tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby również w potocznym tego słowa „rażąco” niewspółmierną, to jest taką którą w odczuciu społecznym nie da się zaakceptować. Orzeczona przez Sąd Rejonowy kara łączna powyższych cech nie nosi, jest karą wyważoną i sprawiedliwą, nie uzasadniającą ingerencji Sądu Odwoławczego.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie wskazanym w apelacji obrońcy skazanego czy też uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Konieczne za to stało się dokonanie zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie 2 poprzez uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej i umorzenia postępowanie w tym zakresie. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

Mając na uwadze, iż skazany w postępowaniu odwoławczym był reprezentowany przez obrońcę z urzędu, zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S. kwotę łącznie 295,20 złotych tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu. Po myśli art. 624 §1 kpk zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Sławomir Kleocki

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska